

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну
Кафедра інженерії та технології виробництва
Інститут модернізації змісту освіти
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра гігієни та соціальної медицини
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кафедра метрології та безпеки життєдіяльності

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали
XI Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(25 квітня 2025 року, м. Київ)

КИЇВ 2025

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. - доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);
Шевченко В.В. – заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук, професор;
Богатов О.І.- кандидат технічних наук, професор;
Володченкова Н.В. -кандидат технічних наук, доцент;
Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;
Гвозд'їй С.П.–доктор педагогічних наук, професор;
Дашковська О.В - кандидат хімічних наук, доцент;
Крутов В.В.- доктор юридичних наук, професор;
Мазепа М.А. – доктор медичних наук, професор;
Міхановська Н.Г.- доктор медичних наук, ст. науковий співробітник
Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник
Редька І.В.- кандидат біологічних наук, доцент;
Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;
Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник
Постолатій Т.О. - відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом XI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали XI Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025 . – 227 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Автори статей, 2025
УДУ імені Михайла Драгоманова

32. Демків А.М., Сидоренко В.Л. Порівняльний аналіз інноваційних підходів до захисту населення від небезпечних факторів.....	56
33. Джух А. В. Хімічна безпека.....	57
34. Дроботенко В.А., Сівак О.А., Плічко Л.З. Професійне вигорання медичних сестер-магістрів в умовах воєного часу: наслідки для якості медичної допомоги.....	59
35. Дубінін В.М. Залежності викликані від АІ та які наслідки чекають на нас у майбутньому.....	60
36. Євтушенко Є.Д, Заполовський М.Й., Пономаренко О.І. Інформатика в умовах соціальних та політичних ризиків.....	61
37. Євтушенко О.В., Сірик А.О., Літвинчук С.І. Досвід розробки робочої програми «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки».....	62
38.Ємченко А.В. Ментальне здоров'я населення в умовах воєнного стану.....	63
39. Жигула Я.В. Повені: проблеми та шляхи їх подолання.....	64
40. Заплатинський В.М. Можливості використання штучного інтелекту для формування компетентностей у соціальній та здоров'язбережувальній галузі.....	65
41. Іваненко В.О. Моніторинг небезпечних факторів виробничого середовища.....	66
42. Іванов Ю. А. Перспективи використання шліфувального шламу в будівництві.....	67
43. Іщенко І.І. Забезпечення безпеки працівників в умовах воєнного стану.....	69
44.Іщенко С.М., Беспаль Т. О. Медико-санітарні аспекти забезпечення якості та безпечності харчових продуктів в умовах надзвичайних ситуацій.....	70
45. Каменська І.С. Психологія безпеки праці як складова підготовки майбутніх фахівців в умовах сучасних викликів.....	71
46. Кібальнік К. В. , Войтенко Ю. В. Екологічні аспекти утилізації харчових відходів у харчовій промисловості.....	72
47. Кириченко О. В., Бочаров О. М. Пожежна безпека громадських об'єктів: виклики та рішення для адміністративно-офісних центрів у сучасних реаліях України.....	73
48.Кириченко О. В., Кашенко А. О. Протипожежний захист об'єктів багатофункціональних центрів та комплексів: сучасні виклики та ефективні рішення...	74

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ

Демків А.М., Сидоренко В.Л.

Інститут наукових досліджень з цивільного захисту НУЦЗ України

dankleo@gmail.com

На тлі військової агресії, змін клімату, техногенних загроз та природних катаклізмів, Україна, як і багато країн світу, активно розробляє та впроваджує інноваційні рішення для захисту населення. Далі представлено порівняльний аналіз інноваційних підходів до захисту населення від небезпечних факторів в Україні та зарубіжних країнах (США, Японія, Ізраїль, країни ЄС).

Критерій / Підхід	Україна	Зарубіжні країни (США, Японія, Німеччина, Ізраїль та ін.)
1. Системи раннього оповіщення	Інтеграція повітряної тривоги з мобільними застосунками, телеграм-боти. Локальні сирени	Автоматизовані національні системи оповіщення, що поєднують супутники, телеком, ІТ. У Японії - Earthquake Early Warning з точністю до секунд
2. Використання супутникових даних	Активне використання супутників Sentinel для моніторингу руйнувань. Залучення AI	Широке використання супутників NASA, ESA, супутників розвідслужб, інтеграція з машинним навчанням (DeepMind, Google AI)
3. Штучний інтелект у реагуванні	Розробка прототипів для аналізу супутникових зображень та прогнозу наслідків НС	Реалізовані AI-системи для прогнозу повеней (Google FloodHub), пожеж (FireCast), землетрусів
4. Освітні програми для населення	Онлайн-курси: Prometheus, Всеосвіта, ДСНС. Більшість ініціатив добровільна	Обов'язкові навчання в школах, VR-симуляції (Сінгапур, Ізраїль), мобільні додатки з гейміфікацією
5. Гуманітарне розмінування	Впровадження дронів, автономних роботів та міжнародна підтримка (UNICEF, Halo Trust)	У США, Ізраїлі – широке використання автономних наземних роботів, розпізнавання вибухівки з AI
6. Краудсорсинг і громадська участь	Розробка національних платформ (аналог Ushahidi). Активні телеграм-канали	Платформи типу Ushahidi, Nextdoor, CrisisMappers - інтеграція з муніципальними органами
7. Ситуаційні	Діють на базі РНБО, ЗСУ, обласних адміністрацій.	Повнофункціональні Emergency Operations Centers з публічним

центри	Часто обмежений доступ до даних.	інтерфейсом для жителів.
8. Інновації в енергозабезпеченні під час НС	Гнучкі сонячні панелі, автономні генератори, старлінк	У Німеччині та Італії - мікромережі, системи Smart Grid, сонячні батареї з автоматичним перемиканням
9. Врахування психологічного фактору	Психосоціальна підтримка — здебільшого ініціативи НГО та волонтерів	Інтеграція психологів у кризове управління, мобільні додатки ментального здоров'я (Headspace, Woebot)

Отже, умовах повномасштабної війни Україна демонструє вражаючу здатність до швидкої адаптації в сфері захисту населення. Незважаючи на обмежені ресурси, держава й суспільство оперативно впроваджують новітні технології, орієнтуючись як на внутрішній досвід, так і на міжнародні практики. Однією з ключових переваг є потужний ІТ-сектор, який забезпечує розробку та запуск цифрових рішень для моніторингу ситуації, інформування населення та аналітики даних. Крім того, українське суспільство має високий рівень самоорганізації - волонтерські ініціативи, громадські об'єднання та небайдужі громадяни суттєво посилюють ефективність державної системи безпеки.

Аналіз міжнародного досвіду дозволяє сформулювати низку рекомендацій для посилення інноваційного потенціалу України у сфері захисту населення. Передусім доцільно створити національний центр інновацій, який би координував розробку, тестування та впровадження новітніх рішень. Важливим напрямом є автоматизація ситуаційних центрів та впровадження відкритих дашбордів, що сприятимуть оперативній та прозорій взаємодії між державою і громадянами. Особливу увагу слід приділити психологічній стійкості населення: світова практика показує ефективність інтеграції ментального здоров'я у системи реагування на НС.

ХІМІЧНА БЕЗПЕКА

Джух А. В.

*Державний університет інформаційно-телекомунікаційних технологій,
Навчально-науковий інститут інформаційних технологій*

Хімічна безпека — виконання всіх дій із застосуванням хімічних речовин таким чином, щоб забезпечити безпеку для здоров'я людини та навколишнього середовища. Хімічна безпека включає всі ті політики, процедури та практики, спрямовані на мінімізацію ризику впливу потенційно небезпечних хімічних речовин. Це включає ризики впливу на людей, які працюють з хімікатами, на навколишнє середовище, а також на громади та екосистеми в цьому середовищі. За оцінками, щороку внаслідок контакту з небезпечними хімічними речовинами гине 1,6 мільйона людей.

Хімічна безпека є критично важливою складовою сучасного суспільства, оскільки хімічні речовини широко використовуються в промисловості, сільському господарстві та

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

**XI Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(25 квітня 2025 року, м. Київ, УДУ імені Михайла Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 25.05.2025 р.

Формат- 60X 84/16

Ум.- друк. Аркушів- 10,1

Друк цифрований. Папір офсетний.

Гарнітура Times ET

Наклад – 100 прим. Замовлення № 163